

„Soča“

izhaja vsak petek o poldne in veljá s prilogama „Primorac“ in „Gospodarski List“ vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošljana:

vse leto	gld. 4-10,
pri leto	9-20,
četr leta	1-10.

Za tuje dežele toliko več, kolikor je večja poština.

Delavcem in drugim manj premožnim novim naročnikom naročimo znižamo, ako se oglaša pri upravnosti.

„Primorac“ izhaja vsakih 14 dni ob enem z ravnimi (na par) „Sočnimi“ številkami.

„Gospodarski List“ izhaja in se prilaga vsak mesec v obsegu 16 strani. Kadarkje v petek praznik, izdejo listi že v četrtek.

SOČA

(Izdaja za deželo)

Važna izjava.

Slovenski in hrvaški poslanci, ki so izstopili iz Hohenwartovega kluba, posvečovali so se v nedeljo od 11. dop. do 1. pop. o izjavi, s katero naj bi naznani volilcem in narodu v obče svoj korak. V ponedeljek so svojo izjavo že razposlali raznim listom v domovino. Razni dumajski listi so jo priobčili v doslovnu prevodu že v torek; prazki listi dobili so jo po telefonu že v ponedeljek zvečer. Tej izjavi pripisujejo od vseh strani veliko važnost, ki je povsem utemeljena, ako jo pozorno prečitamo. Glasi se takole:

Izjava.

Ko so početkom tega zasedanja podpisani zastopniki stopili v „klub konservativcev“ zajedno z drugimi zastopniki slovenskega in hrvaškega naroda, izjavili so složno, da pristopajo klubu pridružijo si svojo tesno enakopravnost zvezu, trdno osvedočeni, da bodo klub krepko podpirati njihova prizadevanja, katera merijo poglavito na to, da Slovenci in Hrvati dosežejo svojo enakopravnost.

Vrh tega izjavili so hrvaški zastopniki pri oni priliki, da stopajo v klub nečeno, kaker si budi, prejudicirati svojemu državnemu pravu ter so pristavili, da se ne bodo držali vezane po klubovi disciplini v uprašanjih, katera bi se, od katerekoli strani, na to nanašala. Ko se je začetkom leta 1892. pretresala v klubu trgovinska pogodba z Italijo, izjavili so isti, da si pridružujejo svobodno glasovanje o tem predmetu ter da ob svojem času označijo svoje stališče.

Če pa niso do zadnjega odloženja državnega zbora tega storili, zgodilo se je to jedino iz razloga, ker so se na dejali, da ona vlada, katera je opetovanjo naglašala, da stoji nad strankami, povoljno reši neka viseca narodna in gospodarska vprašanja, sprožena v dalmatinskem zboru, na temelju pravice in zakona.

Z druge strani so pa bili vsi podpisani tega mnenja, da s tem, da ostanejo v klubu, zaprečijo, da bi levica prišla do oblasti, kar se je do neke mere tudi posrečilo.

Toda odkar se je predstavila državnemu zboru parlamentarna vlada, katera se nazivlje koalicijsko, česarovo v njej ni zastopanih 10 milijonov Slovanov; odkar se mora ta vlada naslanjati na koalirane stranke, dočut se podpisani po svojem političnem osvedočenji s to koalicijo družili ne morejo, ker vladni program nima nikakih ozirov na narodne težnje, izrecno naglašajoč, da morajo mirovati vsa velika politična vprašanja, torej tudi ono o narodni ravnopravnosti; došli so — z ozirom, da podpisani teže na to, da se rešijo po pravici vsa narodna uprašanja; z ozirom, da so že odločili, glasovati proti izjemnemu stanju v kraljevini Češki, katero hoče nova vlada vzdrževati, ker jo

zmatrajo naperjeno proti češkemu narodu, koji jim je bratski narod; z ozirom, da hočejo i gledě drugih v vladnem programu navedenih uprašanj ohraniti si prosto roko — do zaključka, da izstopijo iz kluba.

Ta zaključek javili so klubu dne 23. t. m. in ustanovili posebno slovensko-hrvaško skupino ter hočejo brez kakih ozirov pazljivo slediti v tem delovanju i temu nasproti uravnavati svoje držanje. Ob jednem stopili so podpisani v dogovor z ostalimi hrvaškimi in slovenskimi zastopniki ter se nadajajo, da se s časom tej skupini pridružijo še drugi zastopniki, da složno delovanje na parlamentarnem polju. Da podpisani izstopajo iz parlamentarne večine, je naravna posledica njih zastopniških dolžnosti ter jim bode iz istega razloga poglavita načela, čuvati ter braniti pravice in koristi slovenskega in hrvaškega naroda, ki se posred in osobito na Primorskem identificira s koristmi države. Patevati se hočejo tudi za to, da se dan preje oživitvori združenje vseh slovenskih zastopnikov, kateri ne pripadajo koaliciji, v serho vzajemnega in odločnega delovanja za ravнопravnost in za pravice vseh slovenskih plemen.

Na Dunaju, dne 26. novembra 1893.

Dr. Klač, dr. Ferjančič, dr. Bulat, Bočič, dr. Gregorčič, grof Alfred Coronini, dr. Gregorec, Šupuk, Kušar, Nabergoj.

Slovanska zvezza.

Desetorica slovenskih in hrvaških poslancev je razvesila ves slovenski svet z znanimenito izjavo, katero smo priobčili na prvem mestu današnje številke. Ta izjava vzbudila je pa tudi pri naših nasprotnikih splošno pozornost, kajti v njej se naglaša, da nova jugoslovanska zvezza se bo polegvala za to, da se ne le jugoslovanski, marveč vse slovenski zastopniki, ki niso v službi sedanje vlade, združijo v svrhu, da bodo učajeno in odločno delovali za enakopravnost in za pravice vseh slovenskih plemen.

Gospodje poslanci, ki so podpisali to izjavo, so govorili z njo gotovo prav iz srca vsem zavednim in narod svoj ljubečini Slovanom. Zato se najoddilejniji listi vseh slovenskih narodov odkritosteno veselje te izjave in ji želje čim prej najboljšega uspeha.

In tak uspeh bi ne smel izostati, ako Slovani nočemo tudi zdaj, ob pozni enajsti uri, pokazati, da se nismo ničesa naučili iz svoje prežalostne zgodovine.

Najprvo je pa potrebno, da se združijo vsi zastopniki slovenskega prebivalstva na jugu, namreč zastopniki slovenskega, hrvaškega in srbskega naroda, katere brez obostavljanja lahko smatramo kot en sam narod.

Toda pred vsem tem morajo biti edini vsi zastopniki slovenskega naroda! Kako kažejo znamena, se to kmalu zgodi! Iz izjave onih slovenskih poslancev, ki so ostali v „klubu konservativcev“, o katerih govorimo na drugem mestu, je upati, da do februarja meseca, ko se zopet snide državni zbor, bodo vsi slovenski poslanci jedini v tem, kakor se

jim je boriti za pravice slovenskega naroda.

Slovenski in hrvaški poslanci bi potem prav lahko ustanovili tisto „jugoslovensko zvezzo“, katere že nekaj let brezneče želi ves narod slovenski. — Ako bi k tej „jugoslovenski zvezzi“ pristopil tudi edini zastopnik čislitavskih Srbov — Kvekyč — potem bi ta zvezza zastopala zares ves slovenski jug — in s tako zvezzo morali bi resno računati vsi dumajski krogi, kajti njene veljave bi ne smeli coniti po stevilu članov, marveč po tem, kakor obsežen in važen del avstrijske države zastopajo.

Dokler pa Slovenci, Hrvati in Srbi sami med seboj nismo edini, ni upati na širšo zvezzo med vsemi avstrijskimi Slovani. Zato bo treba v prvi vrsti začeti delovati na to, da se osmuje ta prepotreba — jugoslovenska zvezza, ki bi bila pa le podlagi sicer zvezzi — slovenski. Ogoli nje bi se utegnili zbrati Rusini, Staroečehi, Mladočehi in sezonoma morebiti — zakaj pa ne? — tudi Poljaki, saj tudi med poljskim narodom edajde bolj predira velika rešilna misel o slovenski vzajemnosti.

Res je, da med vsemi naštetimi strankami so dandanes še marsikata ovirskrižja, a ta bo treba poravnati, treba bo, pozabiti na ono, kar nas loči, ter iskati oati polje, ki nas lahko vse skupaj združi k složnemu delovanju proti skupnemu sovražnikom. Mislimo trdno prepričani, da konečno vsi slovenski zastopniki pridejo do prepričanja, da je takra uzajemnost vsem neizogibno potrebna, ako si hočemo pridobiti trajnih uspehov in zagotoviti si trajno prilodnost, kakoršne si želimo.

Zategadel prav srčno pozdravljamo izjavo jugoslovenske desetorice, da hočejo delovati za združenje vseh slovenskih zastopnikov v borbi za narodne pravice. Da bi to delo čim prej rodilo zaželeni sad, v to: Bog pomoli!

Po izstopu desetorice.

Vsi časopisi havili so se več ali manj obširno z izstopom desetorice Jugoslovanov iz Hohenwartovega kluba; toda odobravali so ta korak le odločno slovenski in protisemitski listi.

Nekateri konservativni listi niso zadovoljni z izstopom, ker se boje za obstanek „kluba konservativcev“. Ako izstopijo vse Slovenci, moral bi Hohenwart odstopiti in klub je uničen — po čemur bi pa tudi mnogi konservativci ne žalovali.

Nemski liberalni listi tudi niso nič kaj veseli, da se ruši Hohenwartov klub. Novo ministerstvo — v katerem imajo pa levicari glavno besedo — nastalo je iz dogovora treh največjih strank, med katerimi je tudi „klub konservativcev“, dasi se je dogovarjal sam Hohenwart povsem na svojo reko, dočim slala Plener in Jaworski vedno v zvezi s parlamentarnima komisijama svojih klubov. Ako se pa razide „klub konservativcev“, bo to dokaz, da koalicjsko ministerstvo je izgubilo jeden svojih stebrov in utegnilo bi pasti, zlasti zato, ker v takem slučaju bi skoro gotovo odstopil knez Windischgrätz, a to bi levicarjem ne bilo nič kaj po volji, kajti po mnogih letih raznovrstnega bojevanja se juri je še le posrečilo s pomočjo svojega najhujšega nasprotnika Hohenwarta zlezti zopet na vladino krmilo. Ker se pa takaj prav dobro počuti, ne videli bi radi, da bi jih prekmahu odgnali od — polnih jaslij. Zato jim ni nič kaj ljubo, da se ruši Hohenwart klub, dasi skušajo prikrivati svojo nejevoljo.

Tudi glavni poljski listi se izražajo proti izstopu desetorice iz Hohenwartovega kluba. Poljski poslanci so po večini jako nasprotni

Oznanila

in „poslanice“ plačujejo se za štiristepno peti-vršlo:

8 kr., če se tiskajo 1 krat,

7 " " " 2 "

6 " " " 3 "

Večkrat — po pogodbi. Za večje črke po prostoru.

Posamečne številke dobivajo se v tobakarni Nunske ulici in v Šolski ulici po 8 kr.

Dopisi posiljajo naj se uredništvu, načrni in reklamacije pa upravnosti „Soča“ — Neplačanih pisem uredništvo ne sprejema.

Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnost je v Marziničevi hiši, Via del Mercato št. 12, II.

Mladočehom; zato se boje — kakor levicarji — da bi se ne utegnila sestaviti taka slovenska opozicija, v kateri bi bili tudi Mladočehi. Slovenska opozicija bi utegnila številki okoli 80 mož, ki bi torej nadkriljevali Poljake po številu, kar bi jim ne bilo učeno in najbrž tudi ne koristno. In ker je izstop desetorice morebiti prvi korak k takoj slovenski zvezzi, v kateri bi za sedanje poljske poslance skoraj ne bilo mesta, ako se ne aprljajo z Mladočehi, zato niso nič kaj veseli, da se ruši „klub konservativcev“. Ne željajo si tega pa tudi iz drugih razlogov, ki veljajo za levicarje, kakor smo omenili nekoliko više. — Sicer pa se Poljaki kažejo prijazne in naklonjene naši desetorice in jo bodo, kakor se zatrjuje v parlamentarnih krogih, podprtih v njeni borbi za narodne pravice, da bi le ne prisko do velike slovenske zvezze brez Poljakov. Zato so v svojem klubu sprejeli rešenje, da bodo podpirali novo vlado, ake ne bo prijazna le Galiciji, temveč tudi drugim narodnostim. Poljaki, dasi niso kdo ve kajči goreči Slovani, naši torej nikakor ne zapustijo, kakor si željajo liberalci; zato so levicarsko želje po izključenju levicarsko-poljski vlad proti ostalim Slovanom le — prazne sanje.

Med Čehi in Rusini je zavladalo veliko veselje, da so se Slovenci in Hrvati zateli postavljati na samostojne noge. Njihovi listi pozdravljajo korak desetorice prav presrečno in prinašajo njihovo izjavo.

Da so hrvaški listi vsi zapored na strani naši desetorice, o tem nam ni treba niti govoriti.

Slovenski poslanci dobivajo iz domovine zapored častitajoče brzovajke. Vse zavedeno ljudstvo je na njihovi strani.

Slovenski listi z odusevlenjem pozdravljajo koraku desetorice, vrh tega pa prav trezno sodijo položaj. Prav pomemben se nam vidi prvi del dopisa z Dunaja v „Slov. Narodu“ od torka; zato ga ponatisnemo. — Glasit se:

„Sedaj vré! Slovenski in hrvaški poslanci, ki so ostavili Hohenwartov klub in tako stopili iz kroga koaliranec, znabili niti računalni niso, da bode ta njihov korak tako pretresel na vse strani parlamentarni položaj, kakor se sedaj čedalje bolj kaže. Sklenili so posebno izjavo, s katero hočejo stepiti pred slovenske in hrvaško javno mnenje, da utemeljje svojo secesijo. Če smo prav poučeni, odcipili so se od grofa Hohenwarta zaradi tega, ker bi pod vodstvom tega očeta koalicije morali služiti novi vlad, ta vlad pa niti programa ni takega proglašila, da bi bilo le količaj od nje pričakovati v prospel slovenskih in hrvaških interesov. Ustvariti so hoteli torej v prvi vrsti za se svoboden položaj, kateri jim dovoljuje stopiti k novi vladu v prijazno razmerje ali pa v opozicijo, kakor se bode ona pokazala po svojih delih nasproti Slovencem in Hrvatom. Da bodo desetorice v krovku desetorice, vrh tega pa prav trezno sodijo položaj. Prav pomemben se nam vidi prvi del dopisa z Dunaja v „Slov. Narodu“ od torka; zato ga ponatisnemo. — Glasit se:

četa zdrži zopet z nabasanimi puškami — proti vladni. Tako je po naših mislih razumevali položaj naš neposredno za secesijo in tako za sedaj lahko odpade vsako očitajo, bodisi da se je kdo prenagliil bodisi da se je kdo v maneljstvo zagrizel.

Mi se povsem pridružujemo v teh besedah izraženim nazorom, kajti v nedolgem času se itak mora bolj zjasniti sedanje običano politično nebo.

Nashi poslanci bodo imeli v prvi seji po praznikih priliko, da bodo zopet povsem složni, kajti do tje bomo videli novo vlado že pri dejanjih in po njih bodo mogli tudi nashi poslanci umeriti svoje postopanje bodisi za vlado ali prav odločno proti nji.

Ljubljanski „Slovenec“ je objavil izjavo desetorice, a dostavil celo kopo opazk, katere bi bil prav lahko zamolčal, sebi in ostalim sedmim poslancem v korist. Od naše strani se močimo v postopanju ostalih Slovencev v Hohenwartovem klubu, a „Slovenec“ se ni mogel premagati, da bi malec ne udrihnil po desetorici. Toda prepričan naj bo, da vse zavedno slovensko ljudstvo je na strani desetorice. Naj pisari, kolikor ga je volja, zaupanja najboljših slovenskih rojakov do desetorice ne omaja, saj so ti poslanci storili le oni korak, kateri se ni smel odlatati niti za en dan dalje.

Razgled po svetu.

In državnega zborna. — Odsek za izjemno stanje v Pragi in okolici imel je v sredo javno sejo, ki je trpela s kratkim odmorom od 10. ure predpoldne do 5. pooldne. Za vladno naredbo so govorili dr. Kopp, dr. Fuchs, Frane Coronini, David Abrahamovič in grof Deym, proti nej dr. Pacák, dr. Herold, dr. Bährerather, nemški nacionalec, Alfred Coronini in dr. Fanderlik. Z 12 glasovi preti 6 sprejel se je predlog dr. Fuchs, ki je voljen poročevalcem, da se sprejme vladna naredba glede izjemnega stanja in porotnih sodnj na znanje. Proti so glasovali dr. Klaic in protigovorniki. Dr. Herold je naznamal v imenu šestorice predlog manjšine, da naj se vladna naredba o izjemnem stanju takoj odpravi.

Dr. Pacák je prav v živo zadel vladne mož, kajti slikal je, kakošna je irredenta na Primorskem, katero pa vladna mirno gleda. Govoril je o bombah, irredentovskih demonstracijah, irredentovskih tiskovinah itd. itd., a za vse svoje trditve je navajal dokaze. V Pragi o takih dogodkih ni niti govorila, a vendar je vladna tam proglašila izjemno stanje, dočim mirno gleda, kakó irredenta svobodno dviga svojo glavo v škodo države.

Grof Frane Coronini je hitel ugovarjati Pacáku s trditvijo, da irredente ni, da na Primorskem ni bilo še nikdar takih pouličnih dogodkov, kakor v Pragi, da irredentovske tiskovine primašajo tuje (!) v deželo iz Italije. Konečno se je izrekel za izjemno stanje — kar kako obžalujemo in kar bodo gotovo obžalovali vsi njegovi slovenski ter resnično liberalni italijanski volilci.

Alfred grof Coronini je povdarjal, da je prisilen, o določno ugovarjati nazorom preuzvišenega gospoda Frana grofa Coroninija o irredentističnem gibanju v Primorju. Po njegovem imenju sodi Njegova užvišenost ondašnji položaj preveč prizanesljivo. Irredentistično gibanje v Primorji je intenzivno in raste od dne do dne. Če tudi se ne pojavlja v burnih pouličnih demonstracijah, je vendar toliko nevarnejše, ker mirno in varno izpodjeda avstrijsko državno misel in se je poprijele že krogov in stanov, ki so do zdaj veljali kot neomahljivi. Govornik je daleč od tega, da bi zahteval izjemno stanje za našo deželo, pač pa zahteva, naj vladna prekliče izjemno stanje v Pragi in okolici, ker ne more temu pritrjevali, da se posamne dežele in narodi vladajo z dvojno mero. Če vladni do zdaj se ni zdelo potreben strogo postopati na Primorskem, naj bi tudi na Českem ne bila uvedla sedanjega stanja. Iz teh razlogov bo glasoval proti vladni naredbi.

V točki je začela v državnem zboru razprava o novi brambovski postavi, po kateri bodo moralni oni mladenčki ki se uvrstijo naravnost k brambovcem, ostati dve, oziroma (podčastniki) tri leta v dejanski službi. Jugoslovanski klub, v česar imenu bo govoril načelnik dr. Klaic, bo glasoval proti postavi. Klub konservativcev se je odločil, da bo glasoval za njo.

Državnozberske novice. — Imuniteti odsek je soglasno pooblastil predsednika grofa Fr. Coroninija, da popraša predsedništvo poslanske zbornice, kdaj pride na dnevni red Spinčičeva zadeva.

Maloruski klub se je izrekel za politiko proste roke.

Coroninijev klub je sklenil, podpirati vlado, ako se bo ozirala na želje in težnje kluba. Ob enem je sklenil, prijazno pozdraviti — klub levitarjev. Gorški Slovenči moramo le obžalovati, da stoji na čelu temu klubu mož, ki zastopa tudi slovenske trge.

Poljski klub v svoji večini ni posebno zadovoljen z novo vlado, ker imajo v njej večino levitarjev. Sprejel je resolucijo, ki pravi, da Poljaki bodo podpirali novo vlado le tedaj, ko bo pravčena vsem narodom. Da bi ostali mož beseda!

Levitarški klub je postal prava vladina stranka. Ta je pa tudi jedina, na katero se more vladna zanašati.

Konservativni klub je sprejel dve resoluciji, v katerih naglaša, da bo podpiral vladu samó tedaj, ko se bo ravnala po njegovih načelih in ako bo izvrševala narodno enakopravnost.

Mladostehi bodo tudi nasproli novi vladu v odločni opoziciji. Enako a n t i s e m i t i, ker smatrajo sedanje vladu kot zaščiteljico kapitalizma in židovstva. — Tudi nemški nacionale so se izjavili za opozicijo, kajti oni so največji nasprotniki levitarjev.

Češki veleposniki v konservativnem klubu so doslej trdna zaslomba novi vladni. — Večina nemških konservativev kmaj tako prilike, da izstopi iz Hohenwartovega kluba (?).

Brezobzirnost do manjšine. — V vseh parlamentih je navada, da se eno nižjih mest v predsedstvu dovoljuje manjšini. Ko je z imenovanjem ministra Madejskega bilo izpraznjeno drugo mesto v poslanski zbornici, predlagal je dr. Kaizl, naj bi se na to mesto izvolil dr. Klaic iz manjšine. Toda Poljaki so hoteli imeti tudi v predsedstvu svojega moža in izvoljen je bil Abrahamovič.

Interpelacija. — Poslane Spinčič in tovariši podali so do nove vlade interpelacijo, s katero uprašajo, ači hoče odgovoriti na obširno interpelacijo o razmerah na Primorskem? — Ona interpelacija je bila v prvi vrsli Rinaldinijevo vladu na Primorskem.

Dektor Steinbach. — Bivši sisančni minister dr. Emil Steinbach imenovan je senatnim predsednikom pri najvišjem sodišču. To mesto, katero je sedaj dobil dr. Steinbach, je bilo veliko let izpraznjeno in sicer od tedaj, ko sta bila ogerski in lombardsko-beneški senat odpravljena. Doktor Steinbach je torej predsednik senata, katerega niti ni, dobil je torej prav lepo službico.

Senzačna vest. — Dunajska „Extra-post“, jeden tistih tednikov, ki so dobivali svoje informacije naravnost od Taaffea in imajo tudi sedaj še dobre zveze, ta javlja, da hoče vladna, čim odobri državni zbor izjemne naredbe, imenovati češkega ministra rojaka in sicer ima to biti princ Ferdinand Lobkovic. V levitarških parlamentarnih krogih se zmatra ta vest kot neosnovana, desničarskim pa se zdi še dosti verjetna. Listi se še niso izrekli.

Madjarski dvor. — Madjari so zopet dosegli znamenito, uprav neprecenljivo koncesijo. Cesar je privolil, da se ustavovi poseben madjarski dvor. Madjari so se za to poganjali že izza l. 1867. z vso odločnoso, a krona nikakor ni hotela v to privoliti, ker je bilo na tem, da izražuje baš cesarski dvor nerazdružnost države in nelodljivost ter notranjo združenost. Kakšni razlogi so cesarja na to napotili, da je opustil svoje dobletno stališče in tem vprašanju, ki je samo formalne važnosti, odnehal, še ni znano. Z isto pravico, kakor Madjari, morejo sedaj tudi Čehi in Hrvati tirjati poseben dvor.

V Italiji imajo ministersko krizo. Velikanske sleparije pri raznih bankah so podpirali tudi mnogi poslanci in celo ministri, kar je pa hotela vladna prikriti. Toda odsek, ki je imel nalogo, preiskati te sleparije, razkril je vse ponatankosti s temeljitim poročilom v zbornici, kar je vladni spodkopalo tla, da je moralna odstopiti. — Novo ministerstvo sestavlja Zanardelli.

Italija stoji na kraju državnega poloma; obučala je takó, da je ves kapital zunaj države, še drobiža primanjkuje. Zato hoče vladna znižati vojsko, a temu se upira Nemčija. — Takó daleč je prišla Italija vsled

trozvezne politike. Ako si bo hotela pomagati, morala se bo sporazumeti s Francijo in s Slovanstvom.

Tudi na Francoskem imajo ministerško krizo. Ministerski predsednik Dupuy je razvijal vladni program, s katerim niso mogli biti zadovoljni trije radikalni ministri, da so podali ostavko. Vsled tega je prišlo v zbornici do hudi razprav, vsled česar je Dupuy podal ostavke celega ministerstva.

Domače in razne novice.

Veselice goriske ženske podružnice so takó priljubljene in na dobrem glasu, da se jih res vse veseli in jih težko pričakuje. To je pač naravno, saj se trudijo in skrbijo za to veselico najpomenitnejše gospe iz naših narodnih krogov ter jim posvetijo vse svoje moči, da so veselice na vrhuncu časa. Kdo se ne spominja z veseljem lanske veselice, ki je bila Slovencem v ponos?

Letošnja veselica, ki se bude vršila v dan 8. decembra, bude — ako mogoče — se zanimivejša in lepša nego lanska. Žive podobe, ki so se lani močno prikupile, so tudi letos sprejete v spored. Poslednjega užitka se nadejamo pa od nekega samospeva, kateri je sprejela iz užudnosti gospodična, ki ima čarohén glas. Da bodo tudi druge točke sporeda toliko gledé na vsebino, kakor gledé izpeljave izborne, o tem ni dvomiti, v to so nam porok blage gospé, ki vodijo podružnico, sv. Cirila in Metoda in so sprejele nalogu, da priredijo veselico te podružnici.

Uvrjeni smo zato, da se zbere na praznik Marijinega spočetja v prostorijah goriske čitalnice ves narodni svet iz mesta in okolice. Že veselica sama na sebi in plemenite gospé, ki jo prirejajo, zaslužijo to; toda če se pomislimo, da čisti dobrček te veselice je namenjen našej mladini, našej budunosti, onda smo uvrjeni, da si bude smatral vsak Slovencev kot sveto dolžnost, da se veselice udeleži in položi svoj dar na oltar domovice.

Sporod veselice bo naslednji: 1. „Po zimi iz sole“, mešan zbor, uglasil P. Hugolin Saltner. 2. „Na genfškem jezeru“, komad za glasovir, uglasil K. Bendel. 3. „Pri povedovalcu“, živa podoba posliki Fr. Depragger-ja. 4. „Gorskega dekleta domotožje“, dvospev, spremljen van z goslimi in glasovirovi, uglasil Kalliwoda. 5. „Babelsko jezero“, zl. Simon Gregorčič, deklamacija. 6. a) „Slavec“, Ruska narodna pesem, ugl. Alabieff. b) „Pod lipo“, ugl. Fr. Schubert. — samospeva za soprano. 7. „Pri zibelj“, udara tamburaški zbor, uglasil Mašek. 8. „Vojak pride na odpus“. Živa podoba prirejena po F. Defragger-jevi slike. 9. „Čujo glas zvonov“, ženski zbor, uglasil Abt. 10. „Pes in mačka“. Vesela igra v 1 dlanu.

Iz tega vsporeda je razvidno, kakó skrbno se naše narodne dame pripravljajo na to veselico. Vsaka točka nam ponudi nekaj novega, zanimivega, krasnega. Zato ne dvomimo, da se tudi letosne veselice udeleži občinstva iz mesta in z dežele.

Miklavžev večer 10. t. m. pri „Sokolu“ obeta biti zares krasen in živahn, zlasti zato, ker bomo imeli v Gorici prve enake vrste zabavo. — Opozarjam starise, da bodo mogli napraviti ta večer svojim otrokom posebno veselje posredovanjem — Miklavža. Ako hoté, da bodo njih otroci se posebno obdarovani, izročé naj svoje darove z nadpisom v prodajalnici g. M. Poverjava na Travniku.

Tri obravnavne. — Zanimive knjizice pod tem naslovom smo razposlali okoli 900 izložov, a doslej je ni plačala niti polovica gg. prejemnikov. Ker je čisti dobrček namenjen v pokritje naše škode o prilikl zloglasne pravde z germanškim profesorjem Babesch-em (in oskodovani smo za blizu 1000 gld.), prosimo prav lepo, da bi nam vsakdo dospel ono malenkostno svtico 30 kr.

„Gospodarskega List“ priložena je danes zadnja številka za letos. Cel letnik da prav lepo in obširno knjigo. — Prihodnje leto bo še bolje poskrbljeno za čas primerno poučeno berilo. — Naročnina bo znašala tudi zanaprej 1 gld. 20 kr., a naročniki „Soča“ ga bodo dobivali tudi prihodnje leto — brezplačno. „Soča“ prinaša z „Gospodarskim Listom“ in „Primorem“ toliko in takó raznovrstnega berila, kakor razmeroma noben drugi na Slovenskem. Zato se priporočamo svojim čitaljem, da bi pridobivali „Soča“ novih na-

ročnikov, ali — vsaj dosedanji da bi nekoč rednje plačevali!

„Slovenske knjižnice“ 5. snopič izidejutri s prav zanimivo vsebino. — Doslej se je oglasilo okoli 700 naročnikov, a treba jih je 1100 do 1200, da bo temu podjetju zagotovljen obstanek. Zato priporočamo vsem naročnikom, da bi širili knjižnico med svojimi znanci in prijatelji. Prosimo pa, naj vsakdo skrbti za točno plačevanje naprej, ker „na upanje“ ne bomo „Sl. knj.“ posiljali nukomur. — Z rokopisi smo založeni že za eno celo leto naprej.

Lepa družba! — Zadnje dni se je spravila nad „Sočo“ in njenega urednika cela časnarska vojska. V Gorici si o takem boju bratski podajo roke „Corriere Eco del Litorale“ in „Nesloga“;

za temo pridno udrihata videmska „Patria del Friuli“ in ljubljanski „Slovenec“. Kdor ima časa in prilike, da more čitati te časopise, ima najbolj kratkocasno berilo za sedanje dolge zimske večere. Vsakde teh junakov vidi v „Soči“ in njenem uredniku drugačno grdrobito, kakero bi trebalo takoj potopiti in zdrobiti; ne ene postene dlake ne pusti na nas! — Prav naglavni greh bi bil, ko bi mazali papir z odgovori na neslanosti, katere bruha na dan nečloveška strast in zagriveno sovraščvo. Da nas imenovani listi ne hvalijo, na to smemo biti le ponosni.

Jedno pa moramo povedati imenovanim časnarskim osam: Vi udrihate po uredniku, ker menite, da z njim pade tudi stvar, katero zastopa. Toda molite se! Poskrbljeno je, da stvar ne bo trpela, tudi če bi se urednik umaknil z mesta, kjer van je na poti. „Soča“ ima svojo fiskarno, s čemer je njenja prihodnost ne le zagotovljena, marveč celo ugodna. Zato morete pikati in dražiti, kolikor vas je volja, nam to ne skodi. Ako pa koga od časa do časa vendarle zgrabimo za nečirna učesa, bolič to v dokaz, da nas pikanje, zbadanje in udrihanje ohranjajo pri dobrvi volji, ki služi telesnemu in duševnemu zdravju.

Huda zamera. — Ker so mnogi naročniki dolževali še za l. 1891. in 1892. precejšnje svote, ustavili smo jitu zadnje tedne list, ker vse opominjanje ni niti izdale: vrhu tega smo torjali, kar nam tiče. — Pečtem smo pa na mnogih straneh naleteli na hude zamere, čes: „meni list ustavljam, ... ko vendar veste, da gotovom plačam“. — Ta ka zamera je neopravljena! Mi moramo zgubljati vsako leto velike svote, ker preveč časa dočakamo na naročnino in pošiljamo list, dasi ni plačan. **Po novem letu bom po pošiljali list le naročnikom ali rsoj takim, ki za preteklo leto ničesa ne dolžujejo.**

Gg. poštarje na dejeli opozarjam, da bi pazili, komu izročajo časopise, zlasti „Slovenske knjižnice“. Mi liste redno razposiljamo, a naročniki jih ne dobé! Cele vrste reklamej dobivamo, dasi smo list razposlali! Kakó to? Prosimo torej pozora! — Sicer pa vemo, kam se marsikje zgublja „Slov. knj.“ Ako ti neredi ne nehajo, pridemo z nekaterimi imeni na dan!

Zalostna znamenja. — Našim čitaljem je znano, da so po letošnjih zrelostnih preskušnjah, ko je padlo čez polovico maturatov, razburjeni dijaki duhovi pobili nekemu gimnaziskemu profesorju okna. V letošnjem šolskem letu so na Primorskem doslej nenavadni čini na dnevnem redu. Prve dne meseca novembra so ulomili doslej se neznani krivci (dijaki ??) v gimnaziskem poslopju, udriči tam v dva razreda, raztrgali razredne knjige, pobili toplomere in jo spet popihali, ne da bi jim bili prišli doslej še na sled. — V Trstu so razbili gimnaziskemu ravnatelju dve nedelji zaporedoma okna uradne sobe. — Zadnje dni so pobili pa na tukajšnji realki okni konferenčne sobe. — To so jako žalostni, obžalovanja vredni dogodki. A merodajni krogi bi morali prav resno premišljavati, kje je iskati pravega uzroka tem in jednakim pojavit. Zakaj se ni o jednakih činih nikdar poprej slišalo, ko je bilo naše Solstvo v rokah pametnih in treznih mož, ki so računili z dejanskimi razmerami? Videant consules!

Nagla smrt. — V sredo ob 5. popoldne je nagloma umrl č. g. Franc Smrekar, vikar v Medani, kjer je služboval od l. 1886. Poprej je služboval več let v Logu in na Ljubušnjem. N. v. m. p.!

V Solkanu so imeli v pondeljek redko slavnost zlate poroke, katero sta obhajala bivši večletni župan g. Anton Možeč in soprga mu Ana, rojena Kovacič.

čeva od Sv. Lucije. Njiju poroka se je vršila pri Sv. Luciji 27. nov. 1843. — V nedeljo je naznani preč. gosp. župnik to redko slavnost v cerkvi; že v nedeljo so Solkanci pozdravljali ta dogodek priljubljene jim zakonske dvojice s topiči, v ponedeljek pa so se v velikem številu vdeležili sv. maše, pri kateri je gosp. župnik imel prav gulinjiv nagon. Slavnostnega obeda udeležili so se otroci in roki, domači duhovniki, učiteljsko osebje in nekoliko ožjih sorodnikov. Pri tej priliki so slavilec zložili za „Slogine“ učne zavode 15 gld. 20 kr. in s tem tudi z dobrim delom proslavili ta dan. Dal Bog, da bi enako zadovoljni slavili še dan — demantne poroke.

Demandna poroka. — Iz Kanala nam pišejo: Vrsila se je zopet lepa slavnost pri nas. Obhajala sta namreč Peter in Jožef Košir iz Gorenjevari v soboto 25 novembra 60-letnico svoje poroke. Vincencij, njih starejsi sin, založnik, cevljarski mojster i. t. d. v Trstu, dobro poznan in mnogo spoštovan, poskrbel je iz spoštovanja in ljubezni do staticev, da se je dijamantna poroka slovesno vršila v navzočnosti otrok, unukov in prijateljev v domači župni cerkvi.

Po dokončanem cervenem opravilu je jubilanta preč. gos Ant. Ukmari (jubilant) prijazno sprejel in zajutrikom postregel.

Pri opoldanskem obedu, kateri je oskrbel gosp. Vincencij Košir, so bili povabljeni tudi nekateri odični gospodje. Pri isti priliki nabral je gosp. Valentijn Kofol za „Slogine“ namene 10 gold. 70 kr.

Živili.

Iz Ajdovščine, 28. nov. — No! Kako se je sponesla veselica v nedeljo? Dobro?!

Ne dobro, ampak prav dobro v vsakem pogledu! Petja — pod vodstvom gospoda nadučitelja Fr. Bajta — morala se je vsaka točka ponavljati. Samo „sto čutiš“ se ni mogla ponoviti radi poznega časa in to je bilo občinstvu žal, ker se mu je pesem jako omilila, I komu bi se ne omilila? Ona: „Nek dušman vidi, nek dušman čuje...“ te vznesi v nebo. Živo in krepko so izraženi na kratek nas vsi Slovencev žalostni odnošaji!

Gregorčičev „Naš narodni dom“ deklamovala je gospodična, ki ima veselje in zmožnost za deklamovanje — izborno. Ker je vnoča Slovenska, se ženski podružnici v Ajdovščini lahko častita na pridobitvi te moči.

Kaj bi pa rekel o žaloigri: „To sem bil j...“? Izrala se je dobro, saj imajo vse igrače talente za te. Nadejamo se, da nas pri prvi podani priliki zopet razvesele s kako igro, ali za naše občinstvo bolj primerno.

Stritarjev igrokaz „Iz delavskih krogov“ je kakor naša za naše razmire, ker je tako ponujiv. Spravite ga enkrat na oder! Na vrh dodali so nam še šaljiv prizor, ki je prav ugajal. — Bodimo pridni, da nas polvaljijo, izrazil se je za Šale pevec pri pevskih vajah. No! Ako je kje poihvala umestna, je tu gotovo. Za priredbo veselice, kakoršna je bila v nedeljo, treba — ako so moči na razpolago, veselja, železne volje in truda. Vse to se je v občno zadovoljnost in najpovoljnješiu vsestranskim uspehom premagalo. — Na zdar!

Nek dušman vidi, nek dušman čuje, da...

Iz Bolea nam poročajo, da je tamnošje občinsko starašinštvo v seji 22. nov. dovolilo 15 gld. podpore za „Slogine“ zavode.

Naj bi tudi druge občine, ki so gotovo imovitejše od bolške, posnemale ta prelep izgled. Čast Bolčanom, da so se prvi odzvali na okrožnico „Sloginega“ odbera.

Načelno uprašanje o porotnih sodiščih. — „Slov. Narod“ priobčil je v ponedeljek sledče poročilo z Dunaja:

Konec aprila in maja letosnjega leta bavili smo se v obširnejših člankih o porotnem sodišču v Gorici. Znano je, da je na Goriškem dve tretjini slovenskega in le jedna italijanskega prebivalstva, vendar je po znani metodi, katero je prav lepo opisal v državnem zbornu dr. Gregorčič, porotno sodišče sestavljen skoraj izključno iz italijanskih mož, ki pogosto ne umeto niti jedne slovenske besede. Državno pravdinstvo toži vse Slovence v italijanskem jeziku, na kar sledi italijanske obravnave in razsodbe. Slovenske zatoženje in priče izprasujejo s posredovanjem tolmača, kar je povsod pogostim sišnim, često prav mučnim prizorom. V kakošnem dušnem položaju mora biti vsled tega slovenski zatoženec, to si lahko mislimo. — Pa ne le državno pravdinstvo, marveč tudi zasebniki tožijo skoraj izključno v italijanskem jeziku, kar je vsled opisanih razmer lahko umljivo, zlasti ker v Gorici, rekli bi, skoraj nimajo slovenski odvetnikov.

Toda Gorški Slovenci so začeli delovati na to, da se te razmire korenito spremene. Društvo „Sloga“ je naprosilo vse gg. župane, naj prav gotovo zapisejo v prvotne volilne imenike vse take davkoplăcevalec, ki imajo za porotnika potrebne lastnosti. Čujemo, da so se gg. župani odzvali v obilnem številu in „Sloga“ poslali prepise svojih imenikov. Zdaj ima „Sloga“ dokaz v rokah, koliko je slovenskih porotnikov v deželi in mogla bo dokazati, kakšni natev je razlog nekajih medradnih činiteljev, da Slovenci na Goriškem nimajo zadosti takih davkoplăcevalev, ki imajo vse zakonite lastnosti za porotnika. Uverjeni smo, da z doslednim delovanjem po tej poti bodo Goriški Slovenci moralni priti do tega, da bo porota sestavljena takšo, kakor zahteva zdrava pamet in duh zakona.

Tiskovna pravda proti „Sočinem“ uredniku 21. in 22. aprila t. l., o kateri smo obširno govorili v svojem času, je dala povod, da se začelo pravim potom reševati neko načelno uprašanje o porotah. Zagovornik dr. Laginja je namreč zahteval, naj predsednik sodnemu dvoru popraša porotnike: ali razumejo inkrinovanje žanke v izvirniku — ali torej razumejo jezik začetencev, kajti sin večine dejelnega prebivalstva vendar ne more biti tožen in sojen v jeziku manjšine; vrlo tega je neoddodno potrebno, da ljudski sodniki imajo pred očmi pravi corpus delicti, ne pa blede slike, ki se jim ponuja v boljsem ali slabšem prevodu. Sodni dvor je odklonil to zahtevo, dr. Laginja pa je naznani pritožbo ničnosteni. — (Za to pritožbo dal je sodni dvor še več drugih prilik, a o teh na tem mestu ne bomo razpravljali.)

Vsled te pritožbe vršila se je v soboto obravnava pred kasacijskim sodiščem na Dunaju. Pritožbo je zagovarjal dr. Laginja sam, in kakor se nam poroča, takšo temeljito in prepričevalno, da je napravil viden utis na sodišče. Vendar začlenjenega uspeha ni bilo, kajti pritožba je bila odklonjena. Dunajski in drugi listi se obširneje bavijo s to obravnavo, kateri pripisujejo načelno važnost — seveda v skodo nam Slovencem. — Izvirne razsodbe nismo, ali če je resnično, kar pitejo omenjeni listi, moramo se kar enanti takemu koncu zanimive obravnave. V listih čitamo, da je kasacijsko sodišče navajalo zlasti dva razloga za svojo razsodbo, namreč: 1. da toženi urednik je imel priliko, odkloniti porotnike, ki niso znali slovenskega jezika — in 2. da je sodišče prevode kontrolovalo in za dobre spoznalo.

Kar se tiče prvega razloga, bi bil moral urednik odkloniti vse porotnike zaporedoma — ako bi v to imel pravico, in ostali bi bili brez porote. Od 36 porotnikov znali so slovenski samo stirje, a te je odklonil tožitevje zastopnik žid dr. Graziadio Luzzatto. Tak je prvi razlog. — Kar se tiče drugačega, da je kasacijsko sodišče pripoznalo prevode za dobre, moramo reči, da ne velja, kajti tudi z najboljšim prevodom je žaljen duh zakona, rekli bi, tudi zakon sam, kajti zakonodajalec gotovo ni misil na to, da bodo sinovi jedne narodnosti toženi in sojeni v jeziku druge deželne narodnosti, zlasti pa v jeziku deželne tretjine, kakov se godi na Goriškem.

In ker je takim načinom očitno žaljen zakon, ker takih žaljivih odnošajev ne more trpeti slovenska dvetretjinska večina v deželi goriški, zato podajo slovenski poslanci v tem oziru primerno interpelacijo, katero bo gotovo z odgovornjem odobraval ves slovenski narod in kateri želimo, da bi pripomogla v to, da bi se vendar že odpravile nezdrave in čedalje bolj neznosne razmere pri naših porotah in pri sodiščih v obči.

Dolenjska železnica začela je zanimati tudi Hrvate. V Karlovem bo v nedeljo shod, ki bo razpravljal načrte, kakši bi se dala dolenjska železnica podaljšati na Hrvatsko tje dolj do Siska. Shoda se udeleži tudi Dolenčci.

Vožne cene za les z Dolenjskega znižane so z vseh postaj do Trsta.

Popotniki se čudijo, da na ljužanjskem kolodvoru naznajo službeniki tudi dolenjske vlake le po nemški. Saj je dolenjska železnica državna! Čemu tako preziranje slovenske?

Hrvaške novice. — „Matica Hrvatska“ dotiskala je svoje letosnje knjige in bode pričela se pred Božičem razpošiljati jih. Tiskalo se je po 10.000 izvodov, za tisoč več nego lansko leto. Opozorjajo se vse člani, da pravočasno plačajo letino, da ne bude zadržkov pri razpošiljanji knjig. — Na

vsečilišči v Inomostu ustanovili so tam študirajoči hrvatski dijaki akademično društvo „Velebit“. — Znani hrvatski umetnik g. August Posilović izdelal je in izdal divno po hrvatskih motivih bogato z ornamenti in bronou izgotovljeno molitev „Oče naš“, ki se dobiva po 2 gld. pri njem v Zagrebu. — Kolera v Osiku še ni ponehala, vendar slučaj mej vojaštvom in civilnim prebivalstvom niso pogosti in je upati, da se bolezni ne bude razširila. — Iz Mostarja poroča se hrvatskim listom, da je bilo kaznovanih več tamoznjih meščanov, ki so peli pri koncertu Ludbreški tamburic pesmi „Živila Hrvatska“ in Liepa naša domovina. Ti pesni sta baje v okupiranih deželah prepovedani (!). Pritožba proti izrečeni kazni se ni priustila.

Gorški poslanci bili so učeraj razdvojeni pri glasovanju v novem domobranskem zakonu, ki načira državljanom nova težka bremena. Proti sta glasovala dr. A. Gregorčič in Alfred grof Coronini in Jordan. — Prehod v podrobno razpravo o tej predlogi je bil sprejet s 170 glasovi proti 61.

Knjževnost. — Tiskar in urednik g. Drag. Hribar v Celju izdal je šesti letnik svojega ilustriranega „Narodnega koledarja“. Znanačja eprava je takšo krasna, da smo tiskar bili ponosen na njo. Notranja uredba je pa vseskozi zanimiva. Poleg koledarske vsebine je mnogo sestavkov za praktično vskadanje rabe, več lepih slik, poučnih in zabavnih spisov. Cena znaša le 60 kr., vezanemu 4 gld.; po posti 10 kr. več.

Kratek odgovor. — Z „Neslogarji“ se ne bomo prepričali, kajti vijenčati ne znamo. Da bi pa mi vsako laž poibijala, to man ne pride na um; nač prostor in papir je predlag za to. Kratko pojasnilo pa vendarje podamo. — Ni res, da je naš urednik izdal „Slovo“ pod Tonklijevim vodstvom. Od 2. avg. do 31. okt. 1889. uredoval je list poveč samostojno. Zato je tudi nastal znani razkol, ko so nam po krivici izvili „Slovo“ iz rok, da smo prišli z „N. S.“, na dan, in da smo mogli izdati „Novo Slovo“, morali smo kupiti Obizzijin tiskarski stroj, kateri še danes ni njenov: za dolje moramo se zdaj ž ujim točiti. In na tem stroju tiskajo svojo „Neslogo“. — Da je pa naš urednik dosleden od prvega do zadnjega lipa, dokazujejo „Corriere“, „Eco“, „Rimski Katolik“, „Slovenec“, ki nam dajejo o doslednosti in vstajnosti najboljše spričalo. — O breznačnosti, o gfkakovstvu „Neslogarjev“ pa so pod splošna.

Da „Neslogo“ ponatiskuje iz „Slova“ poročila o nameranem trgovskem društvu, to man je učen, kajti ona poročila povedo vse, kar treba vedeti. — Ko bo „Neslogarji“ hujškanj konec, sklicemo skupaj obeh 20 gospodov, ki so bili v pripravljenem odseklu, da oni poročo svojo besedo.

Kar se tiče Makucovega kisa, bilo je sploh ne potrebno, da smo že prvi kaj odgovorili. Ako Makucove, naznati v „Slovi“ svojo obrt, mu je svobodno. Predlagao pa je od njega, ako on „Slovi“ ne dà svojega oglasa, zahteva pa od nas, da od druge tvrdke ne smemo sprejeti enakega oglasa. S takimi zahtevami naj manih ne pričaja preč oči! Iz zadnje „Neslogarje“ je razvime, da je izdelovalce kisa Makucove v zvezi s to skandalozno začetvo, das je še v soboto po prvem lažnjivem napadu zatrjeval načemu uredniku, kakšno grozno da ga jo že „Neslogarja“ laž, proti kateri poslje izjavo — katere pa do danes še ni.

Knjige d'uzbe sv. Mohorja. — zadnjih smo povedali, da so te knjige že došle v Gorico. Vsi jih se niso prejeli! vsakdo mora iti sam po njem k cerkveniku stolne cerkve. — Najbolje je, plačati pri tej priliki za prihodnje leto.

Goriškim narodnim gospem, ki govorijo večkrat le s težavo dobē sivljivo v hišo, priporočamo mlado Slovenko, ki se je dobro iznajla in začela samostojno delati. Za poskušnjo naj ji dajo vsaj predelovanja oblik. Več rodbin je prav zadovoljnih z njo. — Ime povrč iz prijaznosti uredništvo „Slova“.

Hripta ali influenea oglašila se je tudi letos v mnogih mestih. Na Dunaju je zbolel na nji pravosodni minister grof Schönborn precej hudo, a zdaj mu je že bolje.

Kako dolge so železnicce na svetu? — Konec leta 1891, so bile vse železniške progo 635.000 kilometrov, t. j. šestnajst takó dolge, kakor je obseg naše zemlje ob ravniku. Dolgost poti, katero so premerile vse lokomotive celega sveta leta 1891, znaša 500 milijonov geografskih milij, ali 3.750 milijonov kilometrov. Ako bi napravila to pot samo jedna lokomotiva, prisla bi 25 krat od zemlje do solnce.

Aluminijeva poroka. — Aluminijeva poroka obhajala se med srebrno in zlato poroko; torej v $3\frac{1}{2}$ letu zakonskega življenja. Aluminijeva poroka obhajala sta zakonska na Nemškem. Znanec in prijatelji počastili so ju z darovi iz aluminija.

O grozovitem atentatu v Barceloni spravila je preiskava strahovite stvari na dan. Zarotniki bili so dogovorjeni, da proderejo na gledališki oder ter ugasnejo luči. Potem bi vrgli 12 bomb v gledališko dvorano, v kateri je bilo 4000 ljudij. Lahko si je misliti, kaj bi nastalo, ko je jedna sama bomba toliko ljudij pomorila. Zarotniki, ki so hoteli maščevati smrt anarhistu Pallasa, skušali so priti na oder, kar pa se jim ni posrečilo. Čedno oblečen človek, ki je hotel priti na oder in potem pihnil luči, obvestil je svoje tovariše, da mu ni mogoče tega storiti. Jeden zarotnik pa je nevoljen vrgel svojo bombo vsejedno na fla.

Trgatve na Francoskem se je po najnovejših poročilih izvrstno obnesla. Vspih trgovate na Francoskem za leto 1893. ceni se na 59 milijonov hektolitrov. To je naraščaj za 20 milijonov hektolitrov v primeri zadnjih deset let. V Champagni je vspih šestkrat večji od drugih let.

Preveč žensk. — Poleg najnovejših statističnih podatkov je v Evropi 170,818,561 mož in 174,914,119 žen. Žen je torej več 4,095,558 nego mož.

Ubezil morilce. — Morilce Jurič, ki je v Jeruzalemu nedavno ustrelil nekoga franciškana, drugega pa ranil, pobegnil je v Aleksandrijo. Ker je bil avstrijski podanik, imeli bi ga izročiti avstrijskim sodiščem.

Nov zrakoplov. — Društvo dunajskih inženirjev in arhitektov razkazovalo je te dni profesor na brnski tehniki Jurij Wölflner model svojega novoizumiljenega zrakoplova. Ta zrakoplov je takšo sestavljen, da ga je moči vladati, kakor kdo hoče. Po velikosti bi bil takšen, kakor ladja Jadrenica za stiri osebe. Gond bi se z motojem, močnim 80 konjskimi sil, tako da bi se močno vsako minuto prepluti 24 kilometra. Pri tem razkazovanju so bili navzočni najodličnejši dunajski inženirji in ti so povedali, da je vse to zgodovinskega važnosti, ker kaže, da je problem zrakoplovju rešen.

Društvo je dovolilo izumitelju 5000 gld. podpore, da izdelal tak zrakoplov.

Viharji na angleških obalah vzročili so silno veliko škodo in mnogo ladij so je potopili. Tudi iz drugih krajev se poroča o mnogih nesrečah, ki so se dogodile vsled viharjev poslednjih dneh.

Krepostno zlato rožo namerava sv. Oče bodoče leto podariti cesarčini udovi Stefaniji, kakor se poroča iz ponovljenih krogov.

Umetnika žalosten konec. — V Pešti umrl je te dni Lev Sesler, jeden najbolj nadarjenih ogerskih kiparjev. Umrl je tako rekoč od glada. Početkom svojega umetniškega delovanja obetača se mu je sijajna bodočnost. Razne nezgode pa so mu vzele vsej do dela in prisel je popolnomu na nič, da se je začel izogibati ljudem.

Preponičen, da bi prijatelje 'prosil pomoci, trpel je poslednji čas največjo bedo in marsikateri dan ni imel kaj jesti. Pritisnila je še bolezni in smrt je rešila konečno umetnika dolgega trpljenja.

Anarhisti. — Kakor poroča parижki „Figaro“ našli so na nekem stavbišču v Barceloni 11 bomb zakopanih. V dveh dneh zaprla je policija 170 amarhistov.

Velik in drag pes. — Na razstavi v Londonu je bil letos pes bernardinskogle plemena, ki je bil velik 1m 20cm in je tehtal 247 klg. Njegov g

Zahvala.

O prilik velikega požara pri sosednji časti rodini Jozevi imel sem tudi podpisane veliko škode s premašenjem blaga iz dveh poslopij na varno. Ker je bilo pa blago zavarovano le v enem poslopu, odmeril mi je generalni zastopnik banke „Slavije“ g. Ivan Hribar odškodnino tudi le za ta del poskodovanega blaga. Toda obrnil sem se s prosinjo do sl. generalnega zastopa v Ljubljani, ki mi je potem milostnim potom dovolil še 50 gld. odškodnine za nezavarovan blago v drugem poslopu – za kar izrekem tem potom svojo preseno zahvalo.

V Boču, 28. nov. 1893.

Jožef Muznik
posetnik in čevlj. mojster.

Javna zahvala!

* Podpisani izreka tim potom v imenu odbora iskreno zahvalo slav. draštu „Edinstvu“ za blagohotni in brezplačni odstop društvenih prostorov, gg. pevecem in pevkinjem, igralecem in igralcem posebno pa učiteljem petja in igre gospodu Fr. Bajtu, nadučitelju in v ospoj učiteljici Leopoldini Krsnikovi za njih poživljovanje ob prirejenju nedeljne veselice. Gospoda! V nedeljo ste priporogli tej prekoristni družbi za čistih 70 krov. Živili!

Podružnica sv. Cirila in Metoda.

Naročnik:
Ivan Dugulin,
V Ajdovščini, dan 30. nov. 1893.

„Goriška Tiskarna“

A. Gabršček

priporoča sl. občinstvu poseznice (vizitnice), poročne liste, osmrtnice, trgovski papir in zavitek s firmo, račune itd. **Narodnim držtvom** priporoča se za tisk vabil, vsporedov, pravil itd.

Za slavna županstva prireja polagona vse potrebne tiskovine; doslej ima tiskane, vročilne liste, povabila, pohodnice, domovnice, dnevničke in prevdake. Vse druge tiskovine tiskajo se sproti po potrebi in po željah sl. županstev.

Tiskane imamo dalje: splošna pooblaščila v sodnijskih zadavah, ubožne liste, prošnje za oprišenje sohne.

Gene zmerne; tisk lichen.

Diese Sieden-Fabrik G. Henneberg (k. u. k. Holl.), Zürich sendet direkt an **Private: schwarze, weisse und farbige Seidenstoffe von 45 kr. bis 8. 11.65 p. Meter** — glatt, gestreift, karriet, geometrisch, Damast etc. (ca. 210 versch. Qual. und 2000 versch. Farben, Dessins etc.) porto- und zollfrei. Muster umgehend. Briefe kosten 10 kr und Postkarten 5 kr. Porto nach der Schweiz.

(1)

Knjigarna in prodajalnica papirja

J. Pállich v Gorici

priporoča **Histrovane in modne časopise** in knjige vseh vrst. Dalje priroča vseh vrst pisalnih in šolskih potrebskim po najnižjih cenah.

ESENCE

za izdelovanje vseh žganjin, finih likerjev in **specialitet**, prodajan v vseh množinah.

Poleg tega imam **esence** za kis ali jesh 80% kemično na risto, izdeluje se pikanten in močan.

čan vinski ali tudi navadni kis. Navodi in lepak se brezplačno prizagajo.

Za najboljše uspehe jamčim. — Genki brezplačno.

Karol Filip Pollak

Essenzen-Specialitäten-Fabrik

Praga.

— Dobri zastopniki se istejo. —

Najbolje sredstvo

proti
kašlu in hri-
pavosti, kakor
tudi proti vsem
drugim bolez-
nim dihalnih
organov so
pastilje
antikatralične
iz Kotrama,

pripravljene po lekarju

G. Piecoli v Ljubljani.

Te blažilne in odvajajoče pastilje je priporočati skromnemu, posebno pa onim, kateri pri izvrševanju svojih dolžnosti potrebujejo čist in morjan plas, na pr. propovednikom, učiteljem, pevcev itd. Na- ročne se izvršujejo nemudoma proti povzetju.

Zalog v Gorici: **Lekarna Pontonij.**

Skatljica velja 25 kr.

WILCHELM-OV antiartrični in antireumatični kričistilni čaj

Frane Wilhelma lekarja

v Neukirchen - Dolnja Avstrija - v Neukirchen

Dobiva se v vseh lekarnah

za 1 gld. avstr. velj. zavitek.

Lekarna Trnkóczy-ja
zraven rotovža v Ljubljani
pšoda in vsak dan s prvo pošto razpoljila

Marija- celjske kapljice

za
želodec

zdravljeno prever-
jeno in znano
zdravje s čvr-
stilnim in kre-
pilnim slijivom pri motenem prebavljanju,
pri krču v želodcu in zahasanju.

1 steklenica velja 20 kr., pol
ducat 1 gld., 1 ducat 2 gld., 5 du-
catov samo 8 gld.

Novi

Hitri računar

v treh jezikih

na prodaj v vseh knjigarnah po

30 kr.

Kdo hoče pripravljati dobro kavo, kupi naj si

Ölzo-ovo kavo

Ölzo-ova kava je najboljše kavino pri-
mesilo. Ölzo-va kava nima vsebi hrnček,
ne repe, ne širupa. — Prodaja se v
vseh prodajalnicah jestvin

V rabl je 11 let v dvornih konjušnicah in v
večjih zasebnih in vojaških hlevih za krepilo
pred večjim delom in po njem, proti podi-
tyam, izvodenjem, otrpelosti itd. Itd. daje
konjem posebno moč za brzo tekanje.

Paziti je na zgornjo varstveno znamko in zahtevati
izrecne (3)

Kvizdina restitucijsko tekočino.

Darovi za sv. Miklavža in za Božič

Naznanjam p. n. občinstvu, da sem
dobil nenevadno veliko najrazličnejših
okrasov za božično drevesce.

Dalje imam na izbiro čevljev, nizkih
in nevarnih s kožuhoviro in brez nje
vseh velikosti in vrst, kakor tudi za-
pustnice, nogavice, roka ite in zavrat-
nike za zimsko dobo; čevlje za dame
in gospode imam tudi iz kavčuka.

Bogata zaloga igrač vseh vrst za
dečke in dekle vseh starosti.

Gene so tako, da se ne boji kon-
kurence.

Josip Culot,

v Raštelji št. 2-25

Darovi za sv. Miklavža in za Božič

Goriška "skarna" A. Gabršček izdeluje
moderne vizitke po nizkih cenah.

Velika Inomoška 50 kr. lotterija

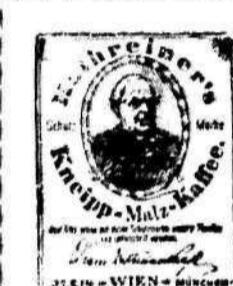
Predzadnji
teden

oooooooooooo

glavni dobitek 50.000 gld.

Srečke po 50 kr. priporočajo:

A. V. Jona, A. Michelstädter & Comp., O. Pünkerle v GORICI.

V pojasnilo

V zadnjem času se je pomnožilo število listih, ki
preliravajo vrednost svojih izdelkov praženega žita
(ječmena, slada, pšenice, itd.), sklicujejo se na moji
dve knjigi: „Takši hi morati živeti“ in „Moje zdrav-
ljenje z vodo“ ter imenovate večkrat moje ime hoti-
dati občinstvu razumeti, da sem jaz priporočil vse
take izdelke.

Zategadel izjavljjam, da nimam nikake zveze s takimi iz-
delki razen onih tvrdke Kathreiner na Dunaju in v Monakovu.

Jaz sam pijem vsak dan to sladko kavo, ki se pije tudi v otroškem vrtu in
v bolnici pri nas. Na podlagi teh skrbišč morem ga toplo priporočati.

Wörishofen, 21. jan. 1893.

S. Knipp s. r. katoliški župnik.

Lekarna „z
zlatnemu držav-
nemu jabolku“

J. Pserhofer'ja Dunaj, I.
Singerstrasse 15.

Kričistilne kroglice, prije univerzalne kroglice

imenovane, zaslajo slednje inac po vsej pravici, ker je v temciu jako mnogo bolezni, v kajih so te kroglice zares izvrstno učinkovale.

Ze mnogo desetletij so te kroglice splošno razširjene in je malo obitoj, kjer bi ne imeli vsaj malo zadoga tega izbornega domačega sredstva.

Mnogi zdravniksi se pripravljajo in pripravljajo te kroglice kot domače sred-
stvo, vlasti proti vsem bolezni, ki nastanejo vsele slabje prebave in vsele obstrukcije.

Od teh kroglic stane: 1 skatljica s 15 kroglicami 21 kr., 1 zvitki s 6

Skatljicami 1 gld. 5 kr., če se poslje nefranjkovo proti pozvezju pa 1 gld. 10 kr.

Če se poprej vposlje denarni znesek, potem stane poštne proste posiljavatev: 1 zvitki kroglice 1. gld. 25 kr., 2 zvitki 2 gld. 30 kr., 3 zvitki 3 gld. 35 kr., 4 zvitki 4 gld. 40 kr., 5 zvitkov 5 gld. 20 kr., 10 zvitkov 9 gld. 20 kr. (Manj ko jedan zvitki se ne more posiljati.)

Prosi se, izrecno „J. Pserhofer-ja kričistilne kroglice“

zahlevati in na to paziti, da ima napis na pokrovu vseke kroglice na travodili o
uporabi slojevi podpis **J. Pserhofer** in sicer z **rudečimi** črkami.

Balzam zoper ozeblino 3. Pserhofer-ja, Hon-
ček 40 kr. s poštne prosto posiljavajo 65 kr.

Sok od ozkega trpotea Spitzwege-
richsafti, 1 stekl. 50 kr.

Američansko mazilo zoper prof. Stendel-a, 1 lonček 1 gld. 20 kr.

Prašek zoper pôtnie noge vena skaf-
tice 50 kr. s poštne prosto posiljavajo 75 kr.

Balzam zoper golšo, 1 stekl. 40 kr., s pošt. prosto
posiljavijo 65 kr.

Univerzalna čislana sol A. W. Bultricha, 1 steklenica 50 kr. domače sredstvo proti slabim prebavim. Izjavov 1 gld.

Angelški balzam, 1 steklenica 50 kr. domače sredstvo proti slabim prebavim. Izjavov 1 gld.

Razen tu imenovanih prepravov so v zalogi se vse v avstrijskih časnikih ogla-
zene bi in avropejskih farmacevtskih specijalistih ter se poskrbe vsi predmeti, ka-
terih morajo ne bi bilo v zalogi, na zahtevanje točno in nazene.

Pošiljalve po pošti izvrstijo se najhitreje proti temu, da se pr. v posloje denar, večje na-
reče tudi proti pozvezju zneska.

**Ce se preje vpošlje denar (najbolje s poštno nakaznico), potem
je poština mnoge cenejša, nego pri pošiljalvah proti pozvezju.**